

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-1-79
Karar Sayısı : 16-44/704-317
Karar Tarihi : 15.12.2016

(Ortak Girişim)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER : Burak SAĞLAM, Hakan EREK, Abdullah ATEŞ

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : - IHI Corporation

- Dalgakıran Makina San. ve Tic. A.Ş.

Temsilcileri: Av. Ceyda TABAK METİN

Büyükdere Cad. Kırğülü Sok. Metrocity İş Merkezi D Blok 4. Kat
Levent/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** IHI Corporation ve Dalgakıran Makina San. ve Tic. A.Ş. arasında bir ortak girişim şirketi kurulması işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 07.12.2016 tarihinde giren bildirim üzerine düzenlenen 08.12.2016 tarih ve 2016-1-79/Öİ sayılı rapor görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Bildirimde özetle; IHI Corporation (IHI) ile Dalgakıran Makina San. ve Tic. A.Ş.'nin (DALGAKIRAN) ortak kontrolünde, Türkiye'de, sanayi tipi turbo hava kompresörleri tasarımı, üretimi, satış ve pazarlaması alanında faaliyet gösterecek bir ortak girişim (OG) kurulması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, taraflar anılan işleme yönelik 21.10.2016 tarihinde bir ortak girişim sözleşmesi (Sözleşme) akdetmişlerdir. Anılan Sözleşme uyarınca ortak girişimde IHI %(. . . . .), DALGAKIRAN ise %(. . . . .) oranlarında hisseye sahip olacaklardır.
- (6) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü çerçevesinde, bir ortak girişimin anılan Tebliğ kapsamında devralma işlemi sayılabilmesi için ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması unsurlarının birlikte sağlanması gerekir.

- (7) Ortak kontrolün varlığından söz edilebilmesi için OG'nin karar alma mekanizmalarının OG'nin kurucu unsurlarınca birlikte kontrol edilmesi veya önemli kararlara ilişkin olarak kurucu unsurlara fiili veya sözleşmeye dayalı veto haklarının tanınmış olması gerekmektedir. Yapılan bildirimde, işlem sonucunda kurulacak olan OG'nin yönetim kurulunun IHI tarafından atanan dört üye, DALGAKIRAN tarafından atanan üç üye olmak üzere yedi üyeden oluşacağı; yönetim kurulunun beş üye ile toplanacağı, OG'ye ilişkin önemli kararların yönetim kurulunun oy çokluğu ile alınacağı, veto konularında ise oybirliği ile karar almasının aranacağı belirtilmektedir. Ayrıca dosya içeriğinden genel kurul düzeyinde bazı konularda karar alınabilmesinin tüm pay sahiplerinin olumlu oy kullanmasına bağlandığı görülmektedir. Bu hususlar dikkate alındığında, bahsi geçen OG'nin tarafların ortak kontrolünde olacağı anlaşılmaktadır.
- (8) Diğer taraftan Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 5. bölümünde yapılan açıklamalar uyarınca bir OG'nin tam işlevsel olarak kabul edilebilmesi için ilgili OG'nin (i) bağımsız olarak faaliyet gösterebilecek kaynaklara sahip olması, (ii) ana şirketlerinin ötesinde bir işleve sahip olması, (iii) satış ve satın alma ilişkilerinde ana şirketlere bağımlı olmaması ve (iv) kalıcı olarak faaliyet göstermesi gerekmektedir. Aşağıda ilgili OG'nin belirtilen koşulları taşıyıp taşımadığı değerlendirilmiştir.
- *OG'nin Bağımsız Faaliyet için Gereken Kaynaklara Sahip Olması:* Bildirim formunda yer alan bilgilere göre kurulacak olan OG kendisinin istihdam edeceği, doğrudan OG ile sözleşme imzalayacak personel kadrosuna sahip olacaktır. Bunun yanı sıra, IHI ve DALGAKIRAN; OG'nin faaliyet göstereceği alanda çalışmasını sağlayacak fikri, sinai haklar ile teknik becerileri OG'ye sağlayacaktır. OG'nin, kurucularından bağımsız bir şekilde operasyonlarını yürütebilmesi için IHI ve DALGAKIRAN gerekli finansal kaynağı da temin edecektir. Ayrıca, yönetim kurulu herhangi bir zamanda OG'in faaliyetlerini sürdürebilmek için daha fazla maddi kaynağa ihtiyacı olduğunu tespit ederse, OG bu kaynağı öncelikle finansal kurumlardan veya pay sahiplerinden borçlanma yoluyla temin etmeye çalışacaktır. Verilen bilgiler kapsamında, ilgili OG'nin bağımsız faaliyet yürütmek için gereken kaynaklara sahip olacağı görülmektedir.
  - *OG'nin Ana Şirketlerin Ötesinde Bir İşleve Sahip Olması:* Bildirim formunda yer alan bilgilere göre OG, kurucularından bağımsız olarak hareket edecektir. Ürünleri kendi tesislerinde, IHI tarafından verilen münhasır lisans çerçevesinde üretecektir. OG, ürünleri OG taraflarının ihtiyacını karşılamak ve onlara satmak amacıyla değil; pazarda bağımsız bir oyuncu olarak faaliyet göstermek amacıyla üretecektir.
  - *Satış ve Satın Alma İlişkilerinde Ana Şirketlere Bağlı Olmama:* Bildirim Formunda, OG'nin ürünlerin üretimi için gerekli bazı mal ve ekipmanı ana teşebbüslerden isteyebileceği, bununla birlikte bu tedariklerin taraflar arasında akdedilecek satış sözleşmelerine tabi olacağı ve normal piyasa koşullarında gerçekleşeceği belirtilmektedir. Yine yukarıda da belirtildiği üzere Bildirim Formunda, OG'nin ürünleri OG taraflarının ihtiyacını karşılamak ve onlara satmak amacıyla değil, pazarda bağımsız bir oyuncu olarak faaliyet göstermek amacıyla üreteceği ifade edilmektedir. Bu noktalardan hareketle, kurulacak olan OG'nin yapacağı satış ve satın almalarda kurucu ortaklarına bağımlı olmayacağı anlaşılmaktadır.
  - *OG'nin Kalıcı Olarak Faaliyet Göstermesi:* Bildirim formundaki bilgilere göre ilgili OG'yi kuran Sözleşme, OG'nin sürekli olarak faaliyet göstereceğini öngörmektedir. Söz konusu Sözleşme uyarınca ortak girişim kurmak için imzalanan benzer nitelikteki sözleşmelerde genel olarak yer alan olağan sona erme halleri dışında OG, süresiz olarak faaliyet göstermek üzere kurulmaktadır. Buna göre, ilgili OG'nin kalıcı olarak turbo hava kompresörleri alanında faaliyet göstereceği değerlendirilmektedir.

16-44/704-317

- (9) Yukarıda verilen bilgiler dikkate alındığında, dosya konusu işleme kurulacak olan OG'nin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkma niteliğini taşıdığı ve işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan ilgili tarafların cirolarının söz konusu Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen eşikleri aşması nedeniyle, işlem Kurulumuzun iznine tabidir.
- (10) Bildirim formunda yer alan bilgilere göre, kurulacak olan OG sanayi tipi turbo hava kompresörleri alanında çalışacak ve bu bağlamda turbo hava kompresörlerinin tasarımı, üretimi, satış ve pazarlaması alanında faaliyet gösterecektir.
- (11) Kompresörler, bir akışkanı ya da gazı istenilen basınca göre sıkıştırmaya yarayan cihazların genel adıdır. Bildirim formundaki bilgilere göre, kompresörler, kullanılacakları yere göre değerlendirildiğinde, sanayi tipi ve sanayi tipi olmayan kompresörler olarak; işleyişlerine ilişkin temel madde dikkate alındığında ise, gaz kompresörleri, havalı kompresörler ve soğutma kompresörleri olarak sınıflandırılabilirler. Diğer yandan, çalışma ilkeleri esas alındığında kompresörler "pozitif deplasmanlı kompresör" ve "dinamik/turbo kompresör" olarak sınıflandırılmaktadır. Pozitif deplasmanlı kompresörde, sıkıştırılacak gaz belirli bir sabit hacimli alana doldurulur ve sonrasında alanın hacmi azaltılarak basınç artırılır. Turbo kompresörlerde ise, bir çark veya rotor kanat veya disk havanın hızını artırmakta ve böylece havayı sıkıştırıp basınç yaratmaktadır. Pozitif deplasmanlı kompresörlerde kullanılan basınç donanımına bağlı olarak kompresörler pistonlu veya dönel kompresör olabilmektedirler. Turbo kompresörler ise, havanın hareket yönüne bağlı olarak radyal veya aksiyel kompresör olarak ikiye ayrılmaktadır.
- (12) Dosya konusunu oluşturan OG, yukarıda da belirtildiği üzere sanayi kullanımı için hava basınçlı turbo kompresörler ve yedek parçalarının üretim ve satışı ile satış sonrası servis hizmeti sunulması alanlarında faaliyet gösterecektir. Bildirim formunda OG'nin kurucuları olan IHI ve DALGAKIRAN'ın Türkiye'de turbo hava kompresörleri alanına ilişkin herhangi bir ticari faaliyeti bulunmadığı belirtilmektedir. Bildirimde, OG taraflarından DALGAKIRAN'ın "yağ enjekteli vidalı kompresörler" ve "yağ pistonlu tipte hava kompresörleri" ürettiği, ancak bu tipte kompresörlerin, OG'in üreteceği sanayi tipi turbo hava kompresörleri ile gerek talep gerekse de arz yönünden ikame edilebilir ürünler olmadığı açıklanmaktadır. Diğer taraftan IHI'nin ise dünya çapında turbo kompresör ve pistonlu kompresörler pazarında faaliyet göstermekle beraber Türkiye'de herhangi bir kompresör pazarında faaliyetinin bulunmadığı, IHI'nin pistonlu kompresörlerinin hava basınçlı değil, petro-kimya şirketleri için gaz basınçlı kompresör tipinde olduğu, ayrıca IHI'nin turbo kompresörlerinin Türk ve Avrupa standartlarına uygun olmadığı belirtilerek, Türkiye'de herhangi bir etkilenen pazar bulunmadığı ifade edilmektedir.
- (13) Yukarıdaki açıklamalar ve bildirim formunda yer verilen bilgiler, Kurulumuzun kompresörler pazarını alt ayrımları dikkate alarak değerlendirdiği geçmiş kararları¹ ile birlikte ele alındığında, işbu dosya bakımından da pazar, en dar haliyle sanayi tipi turbo hava kompresörleri ve yedek parçaları pazarı olarak ele alınmıştır. Bununla birlikte Bildirim Formundaki bilgiler çerçevesinde, tarafların birbirleriyle ve OG ile faaliyetlerinin Türkiye'de yatay ve dikey anlamda örtüşmediği anlaşılmakta ve bağlantılı olarak işlem bakımından herhangi bir koordinasyon riskinin de olmadığı değerlendirilmektedir.
- (14) Sonuç olarak, dosya konusu işleme birlikte kurulacak OG'nin faaliyet göstereceği turbo hava kompresörleri pazarının, OG'nin taraflarının faaliyetleri ile Türkiye'de yatay ve dikey düzlemde örtüşmemesi, OG'nin taraflarının Türkiye'deki diğer faaliyetlerinin de birbiriyle yatay ve dikey örtüşme içinde olmaması nedenlerinden hareketle bildirim konu işlemin Türkiye'de herhangi bir rekabetçi endişeye yol açmayacağı kanaatine varılmıştır.

¹ Kurulumuzun 01.07.2009 tarihli, 09-31/668-156 sayılı; 16.09.2010 tarihli, 10-59/1194-450 sayılı ve 10.03.2011 tarihli, 11-15/258-86 sayılı kararları.

H. SONUÇ

- (15) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.